



יאסר ערפאת אמר דברים חשובים -

אך חשוב מכל הדברים שאמר היה עצם קיום הפגישה

הפגישה

עיתון, חברי-כנסת-לשעבר, איש מחנה-השלום ומראשי המועצה הישראלית למען שלום ישראל-פלסטיני, שיש לה מצע חדי-משמעי בזכות קיומן וביטחונן של מדינת ישראל ומדינה פלסטינית - היא פעולה דרמטית מסוג זה.

זהו המסר, וכל אדם בישראל שליבו אינו גם, והמחפש בכנות דרכים לשלום - קלט אינסטיקטיבית את המסר הזה.

תמלחמת ויאטנאם הוכרעה בדעת-הקהל האמריקאית. הסיכסוך הישראלי-פלסטיני יוכרע בדעת-הקהל הישראלי. ישראל היא מדינה דמוקרטית. דעת-הקהל קובעת מי ימשול בה, ומה תהיה המדיניות. הסיכסוך קיים מפני שדעת-הקהל הישראלית אינה מאמינה באפשרות של פיתרון הסיכסוך בדרכי-שלום. אין היא מאמינה כי העם הפלסטיני ומנהיגותו המוסמכת אכן יראו בהקמתה של מדינה פלסטינית לצד ישראל, תוך שלום עימה, סוף-ספוק.

כאשר קיימות עמדות ציבוריות כה מושרשות, שצמחו במשך מאה שנים של מלחמה, אי-אפשר לשנות אותן בניסוחים דיפלומטיים, כפי שעשו ראשי אש"ף. בתמלילים של אש"ף חלה התקדמות מתמדת מזה כמה שנים. בוצעו שינויים גדולים בניסוחים, באמצעות שינוי של מילה אחת פה ומילה אחת שם. זה היה חשוב מאוד, אך לא היתה לכך שום השפעה על דעת-הקהל הישראלית. מה גם שאמצעי-התיקשורת הישראליים מעלימים באופן שיטתי את המידע על כך.

כדי להשיג עז עזמות-היסוד של המוני-אדם, דרושות פעולות דרמטיות, פעולות ששום אמצעי-תיקשורת בעולם ובישראל אינו יכול להתעלם מהן, פעולות שבעצם מהותן מוסרות מסר שאי-אפשר לעוות ולסלק אותן. הטפתי לתורה זו (היו שקראו לה, במגעיו, תורת

ה מסר העיקרי של פגישתי עם יאסר ערפאת טמון בעצם קיום הפגישה.

נביא התיקשורת המודרנית, מרשל מקלוהאן, טבע את האמירה המפורסמת: "האמצעי הוא המסר". לאמור: אופיו של כל אמצעי-תיקשורת - הטלוויזיה, הרדיו, ה"קולנוע, הספר, העיתון - הוא המעצב את תוכן המסר שהוא מוסר.

מה שאירע באותו יום-שבת, לפני שבוע וחצי, בביירות הנצורה, הוא זה:

בפעם הראשונה מאז קיום אש"ף נפגשתי איש מס' 1 של האירגון עם ישראלים. הפגישה לא היתה מיקרית, אלא אורגנית מראשי. פניתיו אל לשכתו של ערפאת כמה שעות קודם לכן, והיתה לו השהות לדון ולי החליט על כך.

הפגישה נערכה עם ישראלים ציוניים. בכל מגעיו עם הפלסטינים אני מגדיר את עצמי כפירוש ציוני.

הפגישה לא נערכה בחשאי, אלא בפרהסיה. היא הוקדמה כולה, צולמה בהקנה בטלוויזיה, ודובר אש"ף הוא שהודיע עליה בהודעה רישית מית לעולם כולו. בעוד ששתי עמיתות, שנלוו אתי, כאן לפגישה כעיתונאיות מיקצועיות בלבד, הרי אני גם איש-ציבור, והדבר הודגש בהודעת אש"ף.

היא גרמה לסנסציה בעולם כולו.

ה מסר הוא שיושבר אש"ף נפגש עם ישראל, עיתונאי ואיש-ציבור, השייך למחנה-השלום הישראלי.

הנה כי כן, זהו המסר המרכזי: הישיבה יחד, זה ליד זה, של הנציג הכביר של אש"ף ושל איש תנועת-השלום הישראלית.

מסר זה חשוב מכל מה שנאמר ולא נאמר בשיחה עצמה.

עצם הפגישה היוותה הכרה של אש"ף במחנה-השלום הציוני בישראל - מחנה המקיף עתה מאות-אלפי ישראלים.

מי שמכיר במחנה-השלום הישראלי, מכיר בקיומה - ובזכות-קיומה - של מדינת-ישראל. כי מחנה-השלום הוא פטריוטי, יותר מכל מחנה אחר בישראל. הוא דבק באופן מוחלט בקיומה של מדינת-ישראל, בעצמאותה, בריבונותה ובשלמותה, בזכותה לשלום ולביטחון. כל ראשי אש"ף יודעים זאת היטב. הדבר הובהר, כמובן, בצורה חדי-משמעית בשיחה עצמה.

השליכה זו של הפגישה אינה מוטלת בשום ספק, ויש לכך הוכחה פשוטה ביותר. במשך כל שנות קיומו של אש"ף, נמנע יאסר ערפאת מלקיים פגישה כזאת, אף שהיומה לכך הועלתה לא-פעם במשך שמונה השנים שאני מקיים מגעים עם אישי אש"ף.

יוזמות אלה לא נעשו, דווקא מפני שהיה ברור כי זוהי תפנית בעתת משמעות כבירה, ישטמוז בה גרעין ההכרה במדינת-ישראל.

עוד אדבר בהמשך הדברים על טיב העיתוי - מדוע קרה עתה מה שלא קרה קודם לכן. כאן חשוב להזכיר את המסר עצמו.

העיתון המכובד ביותר בעולם, טיימס של לונדון, הכתיר את הדיווח על הפגישה בשתי המילים, "פגישה היסטורית". באותן המילים השתמש לה הונד של פאריס, ושורה ארוכה של כלי-תיקשורת פחות חשובים.

הם תפסו את העיקר, והעיקר היה הפגישה עצמה.

עיתונאית מאירופה, שבאה השבוע לראיין אותי, פתחה בשיחה במילים: "אמרו לי בישראל שאתה אוהב COUPS DE THEATRE". פירוש המושג הצרפתי: מכות-פגע דרמטיות.

לכתבת: אני רואה בהמכות-פגע דרמטיות כאזהרה מכשירי מרכזי להשגת השלום במרחב.

ואכן, במשך שמונה שנים, במאות פגישות עם אישים פלסטיניים וערבים אחרים, בשיחות פנים-אל-פנים ובוועידות פומביות, בכתב ובעל-פה, חזרתה כמו תוכי על מסר מרכזי אחד, כלהלן:

הגורם הקובע במאבק על השלום בין מדינת-ישראל והעם הפלסטיני הוא דעת-הקהל הישראלית.

מלחמת אלג'יריה הוכרעה בדעת-הקהל הצרפתי.



ערפאת בראיון: האמצעי הוא המסר

אבנרי") במשך שנים רבות - גם בשיחות סודיות עם אישים מצריים - לפני שאנוור אל-סאדאת הדגים אותה בצורה כה גאונית. היתה זאת הדגמה מושלמת, כמעט מדעית. ב-1971 הציע אל-סאדאת שלום עם ישראל במסמך רישמי שהגיש לשליח האו"ם. מסר זה עוות וסולף על-ידי גולדה מאיר והמימסד הישראלי כולו. הם התעלמו ממנו. משום-כך נהרגו אלפי ישראלים, מצרים וסורים במלחמת יום-הכיפורים.

אל-סאדאת למד את הלקח. ב-1977 לא שלח איגרת, אלא ביצע COUPS DE THEATRE פנטסטי, כאשר הופיע בירושלים. שלושה וחצי מיליוני ישראלים ישבו דבוקים למקלטי-הטלוויזיה, העולם כולו היה מרותק. המסר המרכזי של ביקור אל-סאדאת לא היה כנול בתמלול נאומו בכנסת. הוא היה כנול בעצם הופעתו בירושלים.

הנסיבות שונות, הדברים שונים, אך בעיקרון, הסכמתו של יאסר ערפאת להיפגש עם ישראלי ציוני - עורר

על טענה זו ניתן להשיב בפשטות: אילו היתה השיחה מתקיימת בבית-קפה בפאריס, בוודאי היה עניין רב מאוד בניתוח אותו מיסמך אנטי-פאטי ובדיקתו לפרטי-פרטיו. זה יכול להיות ויכוח מעניין.

אבל אנחנו ישבנו בביירות הנצורה. בכל רגע יכול היה להיפתח בה קרב-ההשמדה הסופי, זומננו היה מוגבל. הוויכוח האקדמי על האמנה בנסיבות אלה היה מגוחך. כאשר יאסר ערפאת אמר שאין באמנה שדנית קיומו של העם היהודי - די בכך לשעור זה.

זה מספיק - מפני שהעניין אינו אקדמי, אלא פוליטי.

אפילו אין אמת בטענתו של ראש אש"ף לגבי הניסוח המדויק של מיסמך זה, שהתקבל לפני 14 שנה, בנסיבות שונות לחלוטין - הרי עצם אמירתו הפומבית כי המיסמך אינו שולל את קיום העם היהודי - הוא הצהרה מדינית ממדרגה ראשונה, הקובעת עמדה לשעה זו, והמרוקנת את המילים הנדונות באמנה מכל תוכן ממשי.

על דרך המשל (ולהבדיל): אילו הכריז היום מנחם בגין כי מעולם לא התנגד להקמתה של מדינה פלסטינית, לא היה בכך אמת - לגבי העבר. אך היה בכך איתות חשוב ביותר לגבי כוונותיו בהווה - וזה חשוב הרבה יותר. אילו עשה כן, הייתי לוחץ את ידו בשתי ידי.

כאשר באו האמריקאים לכרות עם ברית-המועצות הסכס על "דטנט" וצימצום-החימוש, הם לא תבעו מן הסובייט העליון לקבל החלטה רישמית המבטלת את המאניפסט הקומוניסטי ואת הכרזתו המפורסמת של ניקיטה כרושצ'וב: "נקבור אתכם!" הם הסתפקו בהסכם, הקובע עובדות חדשות.

אם אי-פעם תטיל עלי ממשלה ישראלית לנהל משא-ומתן לשלום עם אש"ף, או עם ממשלה פלסטינית זמנית שתקום עד אז, אעמוד בהחלט על כך שבחווה-השלום ייכלל סעיף האומר: "כל המיסמכים, האמנות וההכרזות של שני הצדדים, הנוגדים את רוחו ולשונן של חוזה זה, בטלות ומבוטלות בו".

כל השאר הוא בולשיביט.

ה יו שזעמו על כי לא העליתי, בשיחה זו, את בעיית הטרור.

יכולתי, כמובן, לעשות זאת. אני מודה שהפיתוי היה גדול. יש לי הרבה מה לומר על מעשיו של אש"ף ועל מחדליו, על שיטות-המאבק שלו ועל פיגועיו, יכולתי להקדיש לכך את השיחה, והייתי חוזר הביתה כגיבור לאומי.

במיקרה זה היה התמלול נראה בערך כך: **אבנרי: מר ערפאת, מדוע ביצעתם במינכן פעולת טרור, שהסתיימה במותם של מיטב ספורטאינו?**

ערפאת: מר אבנרי, מדוע רצחתם את הנציגים הדיפלומטיים של אש"ף בכמה בירות אירופיות?

אבנרי: מדוע ביצעו פלסטינים מעשי-תועבה כמו זה במעלות, שבו ניספו עשרות ילדים?

ערפאת: מדוע ביצעו היל-האווריר הישראלי הפצצות בכיירות, שבהן ניספו מאות ילדים?

אבנרי: בית-שאן! כביש-החוף! זוועת נהריה!

ערפאת: קיבייה! כפר-קאסם! צור! צידון! ראשי-דיה!

וכן הלאה, וכן הלאה. מזה שנים רבות מתנהלת מלחמה בין ישראל והעם הפלסטיני. זוהי מלחמה עכורה, מוזהמת, שבה בוצעו זוועות רבות, טיבעי הוא - זהו טבע אנוש, וגם טבע העמים - שכל צד רואה רק את הוועות שמבצע הצד השני.

התשובה על זוועות המלחמה, ובמיוחד של מלחמה זו, היא אחת: לשים קץ למלחמה, כדי למנוע זוועות נוספות.